

מסורת הש"ס

במה מדליקין פרק שני שבת

לג.

תורה אור השלם

- 1 הבית אתכם בשדפון ובירוקן תרבות גנותיכם וכרמיכם והאינים ויתיכם יאכל תהם ולא שבכם עדי באם וי; נמוס ד ט
- 2 יתר תרבה אבל תרבה ותר תרבה אבל תלק ותר תלק אבל תסיל; יאל א ד
- 3 יגור על ימין ורעב ויאכל על שמאלו ולא שבעו איש בשר ורע יאכלו; ישעיהו ט ט
- 4 והבאתי עליכם תרב נקמת נקם ברית ונאספתם אל עיניכם ושלתתי דבר בתוככם ותחמם ביד אויב; ויקרא כו כה
- 5 בה אמר יי אם לא בריתי יומם וליילה חקות שמים וקרי לא שמת; ירמיהו לג כה
- 6 בשברי לבם מטה לחם ואפו עשר נשים לחמכם בתנור אחד והשיבו לחמכם במשקל ואכלתם ולא תשבנו; ויקרא כו כו
- 7 והארץ תעב מזה ותריץ את שבתהיה כהשעה מזה והם ירצו את עינם יען ובעין במשפטי מאסו ואת חקתי וגעלה נפשם; ויקרא כו כז
- 8 ואם באלה לא תסרו לי והלכתם עמי קרי; ויקרא כו כז
- 9 והשלחתי בכם את חית השרה ושבילה אתכם והכריתיה את בהמתיכם והמעושה אתכם ותשמו דרכיכם; ויקרא כו כז
- 10 ולא תשבנו בשמי לשקר ותללת את שם אלהיך אני יי; ויקרא יט יב
- 11 ולא תחללו את שם קדשי ונקשתי בתוך בני ישראל אני יי מקדשכם; ויקרא כו כז
- 12 והשמרתם את השבת כי קדש הוא לכם מחלליה מות יומת כי כל העושה בה מלאכה ובריתה תפס והוא מקרב עמיה; שמות לא יד
- 13 ולא תחניפו את הארץ אשר אתם בה כי הדם הוא בדם; ויקרא כו כז
- 14 כי את כל התועבות אשר לפניכם ותטמאו ויקרא יח כו
- 15 ותקראו את הארץ פגועה עליה ותקראו את הארץ את ישיבתה; ויקרא יח כה
- 16 ולא תקראו את הארץ אתכם בטמאים אותה כאשר קראו את הויו אשר לפניכם; ויקרא יח כה
- 17 והשמדתיה את מתיכם ודברתי את חמתיכם ותחתי את פגריכם על פגרי גלותיכם וגעלה נפשי אתכם; ויקרא כו כז
- 18 ותחתי את עיניכם בקרב והשמדתיה את מתיכם ואתם בארץ אויביכם יקראו את הארץ אתכם בטמאים ואתם שוכני ביה אשר אתם יושבים בה אשר אני שוכן גלוי עריות ועבודת כוכבים והשמטת שמיטין ויובלות גלות בא לעולם עשו אנשי הארץ וגו' וכתוב 15 ותטמאו הארץ ואפקוד עונה עליה וגו' וכתוב 16 ולא תקרא הארץ אתכם בטמאים אותה ועבודת כוכבים כתיב 17 ונתתי את פגריכם וגו' וכתוב 18 והשמדתי את מקדשיכם וגו' 19 ואתכם אורה בגוים בשמיטין ויובלות כתיב 20 אז תרצה הארץ את שבתותיה כל ימי השמה ואתם בארץ אויביכם וגו' וכתוב 21 כל ימי השמה תשבות; בעון פגועות פה צרות רבות וגזירות קשות מתחדשות ובהוריו לא ישמה ה' ואת יחומיו ואת (ו) אלמנותיו לא ירחם כי כלו חנף ומרע וכל פה דובר נבלה ככל זאת לא שב אפו ועוד ירו נטויה מאי א ועוד ירו נטויה א"ר חנן בר רבא הכל יודעין כלה למה נכנסה לחופה אלא כל המנבל פיו אפי' חותמין עליו גור דין של שבעים שנה לטובה הופכין עליו לרעה אמר רבה בר שילא אמר רב חסדא כל המנבל את פיו מעמיקין לו גיהנם שנאמר 23 שוחה עמוקה פי זרות רב נחמן בר יצחק אמר אף שומע ושורת שנאמר 23 ועומו ה' יפול שם אמר רב אושעיא כל הממרק עצמו לעבירה חבורות ופצעין ויצאין בו שנאמר 24 חבורות פצע תמרוק ברע ולא עוד אלא שנדון בהדרוקן 6 שנאמר 24 ומכות חדרי במן אמר רב יצחק סימן לעבירה הדרוקן ת"ר ג' מיני הדרוקן הן של עבירה עבה ושל רעב תפוח ושל כשפים דק שמואל הקטן חש ביה אמר רבש"ע מי מפים איתסי אביי חש ביה אמר רבא ידענא ביה 6 בנחמני דמכפין נפשיה רבא חש ביה והא רבא הוא דאמר נפישו קטילי קדר מנפחיו כפן שאני רבא דאנסי ליה רבנן בעידיניה בעל כורחיה ת"ר ד' סימנין הן סימן לעבירה הדרוקן סימן לשנאת חנם ירקון סימן 6 לגסות הרוח עניות סימן ללה"ר אסכרה ת"ר אסכרה באה לעולם על

דאכלן ולא עבדן. ונמלא שגלות את צעליהן ועוד מתוך שלמומדות זמאל ונמטה גורמות לנעלים לגזול: **ופסי.** זההיא פרשה זנזואת עמוס הכתי שדפון וסיפיה דקרא כרמיס 6 ויתמיס יאל הגוס וכמיז זיאל יתר הגוס דמשמע שהגוס אינו אלא מחלת מכה ואחריה זאים ארבה וחסיל אלמא גוצאי עולה בעון גול וכיון למיני גוצאי עולין רעב הוה וכיון דהרעב הוה כמיז זישעיה ויגזור על ימין ורעב וגו' וסיפיה דקרא איש זשזר ורעו יאלו: **עיוי דידן.** שמהרין דהיינן לוונו ולא לשם שמים אלא לאחר שהזכר להן הדין משהין אומו: **עווס**

דאכלן ולא עבדן וכתוב 4 הכתי אתכם בשדפון ובירוקן תרבות גנותיכם וכרמיכם ותאינים ויתיכם יאכל תהם ולא שבכם עדי באם וי; נמוס ד ט

הארבה אבל הילק ויתר הילק אבל החסיל וכתו' 3 ויגזור על ימין ורעב ויאכל על שמאל ולא שבעו איש בשר ורעו יאכלו

הדין שמשותין אותו מודין: **קלקול** לרכן ונתקלקל מאליו: **חבז** וביזה רצה כו'. דכמיז נקס צרית ואין צרית אלא מורה דכמיז אס לא צריתי יומס ולילה 6 והגית צו יומס וללה 6 וכתמי חרז ועל ידי חרז דהיינו משלחת גירוי מלחמה הצחה זאה וכתמי ושלחתי דבר הרי דבר וכתמי זשזרי לכס מטה לחם הרי זלורת וכתמי זסוף כל הקללות יען ובעין במשפטי מאלו הרי עיוי וציוות וקלקול זכלל: **שזועת** שוא. כל המשנה את הידוע כגון על האיש שהוא אשה. שזועת שקר שאין זלואמו ניכרת ומלמין שקר לזריות: **והרדיס משוסומין.** מלחין עובד: **אלא זלאל.** ויש זמשמע זין שוא זין שקר וכתמי זשזועת שקר וחללת זשזעט זכחילו שם כמיז חילול וגמרין משזועה: **חילול** האדם גדול זשזני אדם למדים הימנו ואינו נוהר זמעשו נמלאו הקטנים מזולתין זמורה על דו ואומרים זהו זשזין שאין ממש זמורה וזמלות ונמלא השם מתחלל נעשה זכרו חולין: **אין אני שוכן.** חורבן הצית זמשמע שאין משכני 6 זמכס: **כי אס כל הסועזות.** זפרשת עריות כמיז: **ונתסי אס פגריס על פגרי גלוניס.** דהיינו ע"ו וכתמי זמריה ואתם אורה זגורים וכתמי 6 ושמונו עליה אויביכם היוצים זה הרי שס גולין ואויביכם יושזין זמקומן: **זשזוסי.** שמיטין: **ואס זלרץ אויביכם.** ולעיל מיניה כמיז ושמונו עליה אויביכם: **לא ישמה.** הרי זרות וגזירות ואת יחומיו ואת אלמנותיו לא ירחם הרי זועקין ואינס נענין בעון מה כי כל חנף ומרע וכל פה דובר זבלה. ועוד ירו נטויה לשון ועד כל שנותיו של אדם שסן ע' שנה יד הדין נטויה עליו לזטל זכותיו בעון זי: **הכל יודעין כו'.** ולא הורך לזדס לפרש למה נכנסה והמנבל פיו זכך אפילו כו': **שוחה עמוקה.** מוכנת לפי זרות למי שפיו זזה: **ועווס ה' יפול שס.** זעס של הקצ"ה הוא שורה שס אלל פי זרות. הישז אללו ושומע קרוי ועומו של הקצ"ה: **הממרק עצמו.** מפנה לכו לכך. ממרק עצמו משאר עסקים להסתפק זעזירות: **סמרוק זע.** הממרק זע: **הדרוקן.** חולי הוא: **של עבירה עבה.** הזאה זשזביל עבירה עבה. זשזרו ממקשה ועז ונפוח זעזוי: **ספות.** שייני"ש נפוח עורו על זשזרו ומינס זינתיס ונראה זכוכית ורך זמכותו: **דק.** זשזרו דק וכחוש: **מי מפים.** מי מטיל גורל להזכין ולהודיע שאינו של עבירה עכשו יאלמו על עי שעזרתי על דת ואין הכל יודעין זג' סימניס שאמרו ופעמיס שמשנתין: **ידענא זיה.** שמחמת רעב זא לו ואין זריך להזדו: **והא רבא דאמר.** כלומר למה חס זו והא לא הרעבי את עצמו מדקאמר ידענא זיה זנחמני מכלל דהמרעבי עצמו רע זענינו. ואי משוס שהיה משהה נקציו ואמריין זככורות (דף מד): **לואה רבה הדרוקן רבה שעל שהיית נקצים הוא זא:** **הא איהו אמר נפישו קטילי קדר.** רביס הרוגי נקזיס ממומי הדרוקן של רעב. קדר לשון קדרה על שס שזופך קדרה: **דאנסי ליה זכנן זעזדיניה.** התלמידים הקצועיס להס עת לפניו אונסין אותו להשהות נקציו: **סימן לגסות הרוח עניות.** זפרק האיש מקדס (קדושין דף מט): **מפרש מאי עניות עניות דמורה: אסכרה.** חולי המתחיל זמעייס וגומר זגרון הנקרה זנמלאין: על

הדין שמשותין אותו מודין: **קלקול** לרכן ונתקלקל מאליו: **חבז** וביזה רצה כו'. דכמיז נקס צרית ואין צרית אלא מורה דכמיז אס לא צריתי יומס ולילה 6 והגית צו יומס וללה 6 וכתמי חרז ועל ידי חרז דהיינו משלחת גירוי מלחמה הצחה זאה וכתמי ושלחתי דבר הרי דבר וכתמי זשזרי לכס מטה לחם הרי זלורת וכתמי זסוף כל הקללות יען ובעין במשפטי מאלו הרי עיוי וציוות וקלקול זכלל: **שזועת** שוא. כל המשנה את הידוע כגון על האיש שהוא אשה. שזועת שקר שאין זלואמו ניכרת ומלמין שקר לזריות: **והרדיס משוסומין.** מלחין עובד: **אלא זלאל.** ויש זמשמע זין שוא זין שקר וכתמי זשזועת שקר וחללת זשזעט זכחילו שם כמיז חילול וגמרין משזועה: **חילול** האדם גדול זשזני אדם למדים הימנו ואינו נוהר זמעשו נמלאו הקטנים מזולתין זמורה על דו ואומרים זהו זשזין שאין ממש זמורה וזמלות ונמלא השם מתחלל נעשה זכרו חולין: **אין אני שוכן.** חורבן הצית זמשמע שאין משכני 6 זמכס: **כי אס כל הסועזות.** זפרשת עריות כמיז: **ונתסי אס פגריס על פגרי גלוניס.** דהיינו ע"ו וכתמי זמריה ואתם אורה זגורים וכתמי 6 ושמונו עליה אויביכם היוצים זה הרי שס גולין ואויביכם יושזין זמקומן: **זשזוסי.** שמיטין: **ואס זלרץ אויביכם.** ולעיל מיניה כמיז ושמונו עליה אויביכם: **לא ישמה.** הרי זרות וגזירות ואת יחומיו ואת אלמנותיו לא ירחם כי כלו חנף ומרע וכל פה דובר נבלה ככל זאת לא שב אפו ועוד ירו נטויה מאי א ועוד ירו נטויה א"ר חנן בר רבא הכל יודעין כלה למה נכנסה לחופה אלא כל המנבל פיו אפי' חותמין עליו גור דין של שבעים שנה לטובה הופכין עליו לרעה אמר רבה בר שילא אמר רב חסדא כל המנבל את פיו מעמיקין לו גיהנם שנאמר 23 שוחה עמוקה פי זרות רב נחמן בר יצחק אמר אף שומע ושורת שנאמר 23 ועומו ה' יפול שם אמר רב אושעיא כל הממרק עצמו לעבירה חבורות ופצעין ויצאין בו שנאמר 24 חבורות פצע תמרוק ברע ולא עוד אלא שנדון בהדרוקן 6 שנאמר 24 ומכות חדרי במן אמר רב יצחק סימן לעבירה הדרוקן ת"ר ג' מיני הדרוקן הן של עבירה עבה ושל רעב תפוח ושל כשפים דק שמואל הקטן חש ביה אמר רבש"ע מי מפים איתסי אביי חש ביה אמר רבא ידענא ביה 6 בנחמני דמכפין נפשיה רבא חש ביה והא רבא הוא דאמר נפישו קטילי קדר מנפחיו כפן שאני רבא דאנסי ליה רבנן בעידיניה בעל כורחיה ת"ר ד' סימנין הן סימן לעבירה הדרוקן סימן לשנאת חנם ירקון סימן 6 לגסות הרוח עניות סימן ללה"ר אסכרה ת"ר אסכרה באה לעולם על

תשבת הארץ ודקרת את שבתה: ויקרא כו כד 21 כל ימי השמה תשבת את אשר לא שבתה בשבתים בשבתכם עליה: ויקרא כו כד 22 על פי כל בחריו לא ישמה ארץ ואת יחומיו ואת אלמנותיו לא ירחם כי כלו חנף ומרע וכל פה דובר נבלה ככל זאת לא שב אפו ועוד ירו נטויה מאי א ועוד ירו נטויה א"ר חנן בר רבא הכל יודעין כלה למה נכנסה לחופה אלא כל המנבל פיו אפי' חותמין עליו גור דין של שבעים שנה לטובה הופכין עליו לרעה אמר רבה בר שילא אמר רב חסדא כל המנבל את פיו מעמיקין לו גיהנם שנאמר 23 שוחה עמוקה פי זרות רב נחמן בר יצחק אמר אף שומע ושורת שנאמר 23 ועומו ה' יפול שם אמר רב אושעיא כל הממרק עצמו לעבירה חבורות ופצעין ויצאין בו שנאמר 24 חבורות פצע תמרוק ברע ולא עוד אלא שנדון בהדרוקן 6 שנאמר 24 ומכות חדרי במן אמר רב יצחק סימן לעבירה הדרוקן ת"ר ג' מיני הדרוקן הן של עבירה עבה ושל רעב תפוח ושל כשפים דק שמואל הקטן חש ביה אמר רבש"ע מי מפים איתסי אביי חש ביה אמר רבא ידענא ביה 6 בנחמני דמכפין נפשיה רבא חש ביה והא רבא הוא דאמר נפישו קטילי קדר מנפחיו כפן שאני רבא דאנסי ליה רבנן בעידיניה בעל כורחיה ת"ר ד' סימנין הן סימן לעבירה הדרוקן סימן לשנאת חנם ירקון סימן 6 לגסות הרוח עניות סימן ללה"ר אסכרה ת"ר אסכרה באה לעולם על

- (א) [מדרים לב. ט] (ב) [יומא פה. ע"ש]. (ג) [מכותו ט. ז]. (ד) יבמות פ. ע"ש. (ה) ועי' רש"י גטין ל. ד"ה ואלהם וה"ר"ן מדרים ז. ד"ה איתמר טעם דקרא ונאמרו: (א) [קדושין מט. א. א] (ב) [יבמות ט. א] (ג) [יהושע א. ט] ויקרא כו.
- הגהות הב"ח
- (א) ג' סמיון זכרון. ס"ז ע"י זעיריין דף מה ע"ז: (ב) רש"י ד"ה ומיז וכו' כמיס ותאינים ויתמיס: (ג) ד"ה אין אנו וכו' משני (מכס) מ"ז וכו' ס"א בתורה:
- לעני רש"י
- שייני"ש. מוהלא. בורמלאין [ב"ר] מלבי"ם. חנקה.
- מוסף רש"י
- סימן לעבירה הדרוקן. מורקין [יבמות ט. ס]. סימן לגסות הרוח עניות. עניות דמורה, זלניה נוטה על גבי הכות, זמרון נסומו אין משמע כל זכס ואין מחזר על שמונו (קדושין ס. ס).

תשבת הארץ ודקרת את שבתה: ויקרא כו כד 21 כל ימי השמה תשבת את אשר לא שבתה בשבתים בשבתכם עליה: ויקרא כו כד 22 על פי כל בחריו לא ישמה ארץ ואת יחומיו ואת אלמנותיו לא ירחם כי כלו חנף ומרע וכל פה דובר נבלה ככל זאת לא שב אפו ועוד ירו נטויה מאי א ועוד ירו נטויה א"ר חנן בר רבא הכל יודעין כלה למה נכנסה לחופה אלא כל המנבל פיו אפי' חותמין עליו גור דין של שבעים שנה לטובה הופכין עליו לרעה אמר רבה בר שילא אמר רב חסדא כל המנבל את פיו מעמיקין לו גיהנם שנאמר 23 שוחה עמוקה פי זרות זעווס וי יפל שם: משלי כו כד 24 זכרות פצע תמרוק ברע ומכות חרדו זמשלי כו כ